

Úrvacsorás istentisztelet – Szentháromság ünnepe utáni 8. vasárnap

Budapest – Fasor, 2019. augusztus 11. 11:00; MGyTK

A vasárnap igéje: Éljetek úgy, mint a világosság gyermekei. A világosság gyümölcse ugyanis csupa jószág, igazság és egyenesség. (Ef 5,8-9)

Lekció/oltár előtti olvasmány: Róm 8,12-17

Akik Krisztusban vannak, Lélek szerint járnak

Ezért, testvéreim, adósok vagyunk, de nem a testnek, hogy test szerint éljünk. Mert ha test szerint éltek, meg kell halnotok, de ha a Lélek által megölik a test cselekedeteit, élni fogtok. Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: „Abbá, Atyám!” Maga a Lélek tesz bizonyosságot a mi lelkünkkel együtt arról, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösei Istennek és örökösársai Krisztusnak, ha vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.

Textus, a prédikáció alapigéje: Lk 6,27-35

Az ellenség szeretete

Jézus mondja: *Nektek pedig, akik hallgattok engem, ezt mondom: szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék titeket; áldjátok azokat, akik átkoznak, és imádkozzatok azokért, akik bántalmaznak titeket! Aki arcul üt téged, tartsd oda annak arcod másik felét is, és aki elveszi felsőruhádát, attól alsóruhádát se tagadd meg! Adj mindenkinek, aki kér tőled, és aki elveszi a tiedet, attól ne követeld vissza! És amint szeretnétek, hogy az emberek veletek bánjanak, ti is úgy bánjatok velük! Ha azokat szeretitek, akik szeretnek titeket, mi a jutalmatok? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik. És ha azokkal tesztek jót, akik veletek jót tesznek, mi a jutalmatok? Hiszen a bűnösök is ugyanezt teszik. És ha azoknak adtok kölcsönt, akiktől reméltétek, hogy visszakapjátok, mi a jutalmatok? Bűnösök is adnak kölcsönt bűnösöknek, hogy visszakapják azt, ami jár nekik. Ti azonban szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót, és adjatok kölcsön, semmit sem várva érte: nagy lesz akkor a jutalmatok, és a Magasságos fiai lesztek, mert ő jószágos a hálátlanok és gonoszok iránt. Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas!*

Kedves Gyülekezet!

E szakasz hallatán sok embernek rendre az a gondolata támad, hogy veszélyes ez a jézusi tanítás, mert azt sugallja, hogy a keresztény ember mindenki lábtörlője kell hogy legyen. E szakasz hallatán olyan gondolatok is támadnak emberekben, hogy a kereszténység a gyenge, az impotens, a karakter nélküli, a magukért kiállni nem tudó, a nem e világra való tanításokban reménykedő szerencsétlenek sovány vigasza.

Mást látunk, másról szól az élet. Az úrból letekintve oly gyönyörűnek és békésnek látszó kék bolygón, már két lábbal a földön állva azt látjuk, hogy minden, ami él ádáz küzdelmet folytat egymással az életért, az élhető helyekért. A nagy hal megeszi a kis halat, állat és embervilágban is farkastörvények uralkodnak. Az ember tragédiája 14. színében ez a párbeszéd olvasható:

LUCIFER

Hát ahhoz a fókához mily jogod van,
Hogy éltével váltod meg a tiédet?

AZ ESZKIMÓ

Hogy bírok véle: hisz látom, körülem
Miként eszi a férget fürge hal,
Halat a foka, a fókát meg én. ...

ÁDÁM

Sokan tengődtök-é még e vidéken?

AZ ESZKIMÓ

Sokan bizony, többen, mint ujjamon
Számíthatok. - Szomszédimat, igaz,
Agyonverém már mind, de hasztalan,
Mindég kerülnek újak; s oly kevés
A fókafaj. - Ha isten vagy, tegyed,

Könyörgök, hogy kevesb ember legyen,
S több foka.

Ez a valóság. Ezért van az, hogy az ellenségszeretetről szóló tanítással kapcsolatban ellenérzések vannak. De talán épp ezért azt is mindenki belátja, hogy milyen nagy bajok vannak abból, amikor ellenségeinkkel kapcsolatos ádáz ösztöneinknek szabad utat engedünk. Az ellenségszeretetről szóló tanítással kapcsolatos ellenérzések mellett ezért megfigyelhető az is, hogy a felebarát tiszteletére és szeretetére az embereknek a világ minden táján mélyről fakadó igényük van. A felebaráti szeretetre, sőt, még az ellenségszeretetre való törekvés is – eszmei szinten mindenképp egyetemesnek mondható.

A judaizmussal közös Ószövetségünk az ellenség szeretetét, az ellenséggel szemben tanúsított irgalmas és jóindulatú magatartást számos helyen hangsúlyozza. *Ne gyűlölöd szívedben embertársadat! Ne légy bosszúálló, se haragtartó! Szeresd felebarátodat, mint magadat! ... Ha jövevény tartózkodik köztetek az országban, ne nyomorgassátok! Olyan legyen a köztetek tartózkodó jövevény, mint a közületek való született izráeli! Szeressétek, mint magatokat, mert ti is jövevények voltatok Egyiptomban.* (3Móz 19,17-18 és 33-34) *“Ha ráakadsz ellenséged eltévedt marhájára vagy szamarára, hajtsd vissza hozzá! Ha látod, hogy összeroskad terhe alatt annak a samara, aki gyűlöl téged, ne hagyd magára, hanem segíts rajta!”* (2Móz 23,4-5) *“Ha éhezik, aki gyűlöl téged, adj neki kenyeret, és ha szomjazik, adj neki vizet.”* (Péld 25,21)

Az iszlámban a szúfik úgy szolgálnak embertársaiknak, hogy nem várnak érte viszonzást.

Buddha azt mondta tanítványainak: „Még a ránk támadó rablókkal és gyilkosokkal szemben sem szabad ha-

ragot érezni. ... Maradjunk jóságosak és könyörületesek, tele barátságos érzéssel és gyűlölet nélkül.”

A hinduizmus szerint „a lelki tudás művelése ez: mentesség a haragtól, lemondás, békesség, idegenkedés a másokban való hibakereséstől. ... Mindaddig, míg nem érzünk rokonszenvet és szeretetet minden élőlénytársunk iránt, nem mondhatjuk, hogy megértettük az erkölcs törvényét.”

Gandhitól származik a gondolat: „Az emberiséget a szeretet törvénye uralja. Ha az erőszak, azaz a gyűlölet uralkodna, már rég kihaltunk volna. És mégis, tragédia, hogy az úgynevezett civilizált emberek és nemzetek úgy viselkednek, mintha a társadalom alapja az erőszak lenne.”

Az emberré lett Isten a saját bőrén is megtapasztalta, hogy micsoda harc zajlik itt a földön az emberek között. Hegyi beszédében ezért helyezett Jézus nagy hangsúlyt a felebaráti szeretetről és az ellenségszeretetről szóló tanításnak. Ember embernek farkasa ebben a világban, látom én is – közöttek azonban ne így legyen! *Ti ... szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót, és adjatok kölcsön, semmit sem várva érte: nagy lesz akkor a jutalmatok, és a Magasságos fiai lesztek, mert ő jóságos a hálátlanok és gonoszok iránt. Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas!* – mondta tanítványainak. Pozitív megfogalmazásban, az arany szabályban ezt így foglalta össze: *Amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is velük, mert ezt tanítja a törvény és a próféták.* (Mt 7,12)

Ezt kell, így kell tennünk ahhoz, hitünk és életünk Istennek tetsző, Isten lelkületét tükröző, a hitetlennek bizonyult farizeusok igazságát messze felülmúló legyen. A szinte már természetfölöttinek, isteninek tekinthető lelkületről tanúskodó ellenségszeretetet a betetőzése ennek.

A tanítványokat bántó, akadályozó és üldöző emberek iránt tanúsított szeretet indulatainak és tetteinek nem a harag, a megtorlás és a bosszú a mozgatója, hanem az olyan, az eredendő emberi természetünkkel teljességgel ellentétben álló, természetfölötti, isteni készségek és erények, mint az imádság, a megbocsájtani akarás, és a jóság.

“Legyetek tökéletesek, ahogy mennyei Atyátok tökéletes. Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, hogy legyetek mennyei Atyátoknak fiai, aki felhozza napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak.”

Fontos tudatosítani magunkban, hogy az ellenség szeretete nem érzület kérdése, hanem magatartás és lelkület kérdése. Az ellenség szeretete nem egy evangéliumi jótanács, hanem – mint Luther is tanítja – parancs, ami a meghatározója kell hogy legyen a magánéletünkben és a társadalmi érintkezéseink során velünk szemben ellenséges magatartást tanúsító embertársainkhoz való viszonyunknak. Az ellenünk köztörvényes bűncselekményt elköve-

tőkkel szembeni hatósági eljárást nem akadályozhatjuk és nem hátráltathatjuk. Az ellenséges viselkedést tanúsító személy gyűlölete és a vele szembeni személyes bosszúállás azonban – itt olvassuk – meg van tiltva számunkra.

Még iskolalelkésként a diákoknak ezt így fogalmaztam meg: Az ellenség szeretete nem jelenti azt, hogy ugyanazt a vonzalmat és szeretetet kell éreznünk ellenségeink iránt, mint a hozzánk nagyon közel álló szeretteink és barátaink iránt. Az ellenség szeretete nem azt jelenti, hogy a Juliska szíve repessen az örömtől, amikor a Jancsi jól meghúzza a haját. Az ellenség szeretete nem azt jelenti, hogy a Ferike boldogan ölelgesse azt a nénit, aki miatt az apukája elhagyta a családját. Az ellenség szeretete nem azt jelenti, hogy fakírként azok társaságában kell a Tibikének töltenie a szabad óráit, akik őt rendre szanaszét cikizik és alázzák. Az ellenség szeretete azt jelenti, hogy a rosszért ne rosszal és ártással fizessünk.

“Az ellenség szeretete nem zárja ki a rossz helyteleltetését, a rossz kerülését, a rosszal szembeni ellenállást, vagy a harcot és küzdelmet a másik ember megváltozásáért. Csak nem a megszokott eszközökkel küzd a rossz ellen. Nem vitával, gyűlölettel, erőszakkal küzd a rossz ellen, hanem szelídséggel, jósággal, szeretettel, megbocsájtással, önfeláldozással. Az ellenséget is szerető ember nem akar sem szóval sem tettel ártani, nem akar ítélni, nem akar bosszút állni és igazságot osztani, hanem az ítéletet és a végső igazságszolgáltatást rábízva a jók és a gonoszok Atyjára, Istenre.” (Magyar Katolikus Lexikon) Az ellenséget is szerető ember az ellenségében is a testvért, a felebarátot, az Isten képmását látja, és nem szab feltételeket és határokat a másokért való imádkozás, a jóság és a szeretet cselekedeteinek gyakorlásában. Szereti rosszakaróit, bántóit, ellenségeit is, mert elfogadja és tudja: Isten – noha hitetlensége és engedetlensége miatt végül is ő maga is ellenség, Isten ellensége – Isten mégis őt is szereti. Ez a tudás, az Istennel való kapcsolatunknak ez az alapállása az, melynek segítségével emberi kapcsolatainkra nézve előttünk egy olyan új, aktivitásra indító dimenzió nyílhat meg, ami bennünket a másik javának a keresésére ösztönöz.

“Szeressétek ellenségeiteket, legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.” Jézus szeretettel kapcsolatos tanításában az ellenségszeretet tehát az igazán eredeti, szinte zavaró, szinte kínos, a mércét nagyon magasra, mégsem elérhetetlenül magasra helyező újdonság. Őszinte és elkötelezett Krisztus-követésünknek a gyümölcseként lehet, szabad és kell is szeretetből jót tennünk minden emberrel. Ő maga járt előttünk példával, amikor még üldözőinek, gyilkosainak, ellenségeinek is megbocsátott, és imádkozott és meghalt értük a kereszten. Ámen. Imádkozzunk most mi is!

Szeretet Istene! Ki szorul rá jobban a szeretetre, ha nem az, aki maga is minden szeretet nélkül, gyűlöletben él? Ki méltóbb tehát a szeretetre is, ha nem az ellenségem? Őt is az illeti meg, ami a testvért: Jézus követőjének a szeretete. (Bonhoeffer: *Követés*) Szeretet és irgalom Istene! Egyszülött Fiaid által azt az új parancsolatot adtad, hogy úgy szeressük egymást, ahogyan te szerettél minket, és Fiadat adtad értünk váltságul, hogy életünk legyen. Kérünk, adj nekünk minden sérelmet felejtő, szelíd lelket, tiszta lelkiismeretet és szeretetre szabad szívet, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

Ének: 474,2 Ne tépd el azt a láncot, Mely sokkal egybefűz, Ki önmagában kíván Meglenni - álmodt. Nézd, Krisztus úgy, amint vagy, Megszán és átölel. Ne irtózz emberektől, Hozzájuk lépj közel! vagy 446,4 Te hozzám mindennap Kegyelmes vagy, Istenem, S én ne lennék-e jó Ahhoz, ki vét ellenem? Segíts azt szeretni, Kinek te Atyja vagy, Akihez jóvótold, Mint énhozzám, oly nagy!

Hirdetés

1. Istentiszteletünk végén, felekezeti hovatartozástól függetlenül várjuk az Úr asztalához mindazokat, akik erre lélekben szabadok és felkészültek.
2. Esküvő: Dr. Pápay Zsófia Edit és Fülöp Tibor Róbert – 40 e adomány
3. Berényi Zsolt alpinista – templomhomlokzat veszélytelenítés
4. Az előző vasárnapi istentisztelet offertóriumuma: Ft volt.
5. Az EvÉlet legfrissebb száma a kijáratnál kapható.